

MÕISTATUS: pildimäng nõuab aega ja kannatust

Puzzle pusimine pakub pinget

Puzzlede kallal pusivad innukalt nii lapsed kui täiskasvanud. Suured mängijad eelistavad üksi tuhandeid pilditükikesi kokku nokitseda. Mudilaste puzzle-pildid sünnivad ühistöös.

KRISTEL KIRSS

Tiina (22) langes puzzle lõksu neli aastat tagasi, pärast pere lemmiku kass Jussi traagilist hukku autotastete all. "Täiesti juhuslikult nägin müügil puzzle, mille pildil istus talumaja aknalaua täpselt samasugune kass nagu meie Juss," meenutab Tiina. Pärast sellist äratundmist ei saanud neiu mängu ostmata jätta.

Tookord istus Tiina peaaegu kogu jõuludele järgnenud koolivaheaja mängu taga, et kassipilt kiiremini kokku saada. "See kass oli meie pere jaoks suur väärtus – ta hoidis väga ema," nimetab ta oma järjekindluse põhjuse.

Nendest jõuludest saadik on neiu kirglik puzzle mängija. Ta võrdleb tükimängu mängimise taktikat ja kirevust eluga. "Mis ei sobi ühte kohta, läheb jälle teise. Nagu elus tuleb selleski mängus leida igale tükile oma koht – vaid siis saab üldpilt olla täiuslik," leiab Tiina.

Praegu on Tiinal käsil puzzle, mis koosneb 3000 tükist. Sellega näeb ta vaeva juba teist aastat. Pildil on muinasjutuline maastik mägedega, metsade ja lossiga. "Paar kuud sobitan tükke pildiks kokku, siis vihastan ja panen need kõik jälle karpi tagasi," räägib Tiina. "Kuid see pilt on nii ilus, et päris alla anda ka ei saa. Mõne aja pärast võtan mängu jälle välja ja hakkan taas algusest pihta."

Tiinale meeldivad puzzled, kus on palju värve ning vähemalt 1500–3000 tükikest. Ühevärvilised puzzled on tema meelest liiga igavad. Kui Tiina mingi suure tükimängu kokku saab, liimib ta oma kädetöö tugevale alusele.

Katrin (39) tunnistab, et tal on üks puzzle juba pool aastat voodi alla peitu lukatud. "Ma tüdinesin lõpuks," tunnistab naine. "Keset pilti peaks olema kirev lillepuhmas. Neid, täpselt õiget kirevat tooni osakesi on imepisikeste tükide hulgast tõesti raske üles leida."

Oma lapse sünnipäevapeol korraldab Katrin alati lihtsamate

Tallinna 57. lasteaia mudilased murdsid puzzle-pildi kallal mitmekesi pead.

MARKO MUMM

puzzlede kokkupanemise võistluse. Selleks toob ta oma töö juure lasteaia mõned lastele veel tundmatud tükimängud. "Vahva on seda võistlust pealt vaadata," räägib ta. "Eriti huvitav on jälgida lastele kaasa elavate emade nägusid. On ikka hea meel küll, kui su oma laps teistest varem pildi kokku saab."

Kaheksa-aastased Maarja ja Liisi armastavad samuti vahel pärast kooli tükimänge kokku panes lõõgastuda. Eriti paeluvad neid šokolaadist üllatusmunadest välja koorunud minipuzzled.

Kuna paljude puzzlede näitlikud pildid on kaotsi läinud, nõuab kirevast hunnikust õigete tükide leidmine tüdrukutel palju aega.

Kui Maarja hätta jääb, jagab puzzlede omanik õpetlikke näpunäiteid. "Võta puzzle kokkupanemist loogiliselt," ütleb Liisi. "Nii väikestel lastel nagu meie ei ole loogilisest asjast veel mingit aimu," arvab Maarja.

Tükimäng paneb mõtted ja sõrmed liikuma

KADI LIIK

psühholoog

Puzzle kokkupanemine ehk tükimäng pakub arendavat tegevust igas eas lastele. Sellel mängul on mitu head omadust.

Esiteks arendab pilditükikeste kokkusobitamine tähelepanuvõimet. Laps peab hulga osakeste seast välja otsima ühe, kindlat informatsiooni kandva tüki. Kui tema ees on osadeks lahtilammutatud looma pilt, peab ta selle kokkupanemiseks esmalt leidma tüki, kus on kujutatud selle looma mingi kindel, talle iseloomulik tunnus.

Näiteks kassipilti kokku panes tuleb lapsel üles otsida kassi

silma tükk. Ta peab leidma teiste hulgast rohelist värvi tüki või siis silma kujule kõige enam sarnaneva osakese.

Samal ajal õpib laps hindama pildiosakeste kuju ja jälgima, millise kujuga tükki tal parajasti vaja läheb.

Selleks peab ta uurima, kuidas ja kus asetseb ühe või teise tüki sakk või lohk. Vastavalt sellele saab pildiosakest õigesti paigale asetada. Sellise tegevuse tulemusel süveneb otsingu järjekindlus.

Samuti õpetab tükimäng planeerima ja asja ette kujutama. Puzzle kallal pusides peab laps mõtisklema, kuidas pilt võiks lõpuks välja näha. Kui keset mängu jääb tühi koht, hakkab laps

juurdlema, mis seal loogiliselt võiks asuda.

Peale mõttetegevuse soodustab puzzle ka sõrmeosavust ja peenmotoorikat. Kuna sõrmede tegevus aktiveerib kõnet, soovitaks tükimänge eriti kõnelemisraskustega lastele.

Paraku ei saa väita vastupidist, et lobisemine käteosavust tõstaks.

Kahtlemata rikastavad puzzled ka lapse sõnavara, sest kõik mängusituatsioonid ja pildil kujutatud tegelased tekitavad hulganisti küsimusi.

Sugugi mitte vähetähtis ei ole seegi, et pildi kokkusaamine lapsele lapsel maitsta ehedat võidurõõmu.